[2018] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 22

ਮੈਸਰਜ਼ ਲਾਰਸਨ ਐਂਡ ਟੂਬਰੋ ਲਿਮਟਿਡ ਸਕੋਮੀ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ.

ਬਨਾਮ

ਮੁੰਬਈ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ

ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

(ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 28 2017)

ਅਕਤੂਬਰ 03, 2018

[ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996 -ਧਾਰਾਵਾਂ 2 (1)(f)(ii),2(1)(f)(iii) ਅਤੇ 11 - ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ - ਮੋਨੋਰੇਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਮੁੰਬਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਰੀਜਨਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (MMRDA) - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਘ -ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ - ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(ii) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ (ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਕੰਪਨੀ) ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ - ਉਚਿਤਤਾ - ਕਿਹਾ: ਸਵੈ-ਉਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20.10.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਅੰਤਰ-ਧਿਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲ "ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ" ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ *ਧਾਰਾ* 2(1)(f)(ii) ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਕਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਦਫਤਰ ਵਡਾਲਾ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ - ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੋਈ "ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ।

ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ *ਐਕਟ, 1996 – ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) –* 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ L&T ਲਿਮਟਿਡ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਬਨਾਮ 23
ਮੁੰਬਈ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਵਿਚੋਲਗੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ:1. ਮੁੰਬਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਰੀਜਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (MMRDA) ਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 20.10.2016 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 18.08.2016 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਵੈ-ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 3] [33-C-D]

2. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ _ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 9] [35-G]

3. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲ "ਸੰਗਠਨ" ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਣਗੇ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(ii) ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 10] [35-H; 36-A]

4. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਇੱਕ "ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ" ਜੋ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ" ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (31) ਦੇ

ਤਹਿਤ, "ਵਿਅਕਤੀ" ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (v) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ **2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11] [36-B-C]**

XXXXXX

5. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, **ਧਾਰਾ** 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹ ਸਨ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ **ਕਾਨੂੰਨ** ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ. ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ" ਨੂੰ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ" ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਵਿਅਕਤੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ **ਹੈ।** [ਪੈਰਾ 12] [37-D-E]

6. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬੋਰਡ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡ ਪਾਰਟਨਰ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ

ਨਾਲ); ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਦਫਤਰ ਵਡਾਲਾ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ। [ਪੈਰਾ 13] [37-ਈ-ਜੀ]

7. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੋਈ "ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14] [37-G-H]

ਟੀ.ਡੀ.ਐਮ. ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਈ. ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, **(2008) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271: [2008] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 775 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ** ਹੈ।

ਕਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2008] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 775	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 12**

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ L&T ਲਿਮਟਿਡ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਬਨਾਮ 25
ਮੁੰਬਈ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2017 ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 28.

ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ, ਅਤੁਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਲਕਸ਼ਯ ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਰਸ਼ਾਂਤੀ ਰਾਓ, ਗੌਤਮ ਤਾਲੁਕਦਾਰ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ,ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਏ. ਸਰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਹਾਰਿਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਮਿਆ ਰਾਜ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇ.ਜੇ. ਜੌਹਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ।

XXXXXX

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.

1. ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਡਾਲਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਨੋਰੇਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਵਿਕਾਸ, ਉਸਾਰੀ, ਨਿਰਮਾਣ, ਸਪਲਾਈ, ਟੈਸਟਿੰਗ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ 09.01.2009 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਸੰਚਾਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ

ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

"ਦਾਅਵੇ, ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ

20.1 ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾਅਵਾ	ਜੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨੋਟਿਸ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਠੇਕੇਦਾਰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ / ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

	ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਵੇਰਵੇ, ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ / ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ (ਜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਲਕ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਸੌਂਪੇਗਾ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ

	ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਮਾਲਕ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਦਾਅਵਾ ਭੇਜੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਹਾਇਕ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ: (a) ਇਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਰਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। (b) ਠੇਕੇਦਾਰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਅੰਤਰਿਮ ਦਾਅਵੇ ਭੇਜੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

XXXXXX

	(c) ਠੇਕੇਦਾਰ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਮ ਦਾਅਵਾ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਕਦੇ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਅੰਤਰਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਉਹ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਵਜੋਂ ਵਾਜਬ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ।

	ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3.5 (ਨਿਰਧਾਰਨ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ 8.4 [ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣਾ] ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਵਾਧੇ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਅਤੇ/ਜਾਂ (ii) ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਜਿਸ ਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਉਸ ਹੱਦ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੈਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ।

XXXXXX

20.2 ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸਿਸਟਮ/ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਕੰਮਾਂ/ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਚਾਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੌਰਾਨ/ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ 14.4 ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ। ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਵਾਊਚਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੋਟੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ, ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ

	ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਕੰਮ/ ਚਾਲੂ ਕਰਨ/ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ (ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ L&T ਲਿਮਟਿਡ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਬਨਾਮ ਮੁੰਬਈ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 29

	ਜੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

20.3 ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ	ਜੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
20.4 ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਵਿਵਾਦ	ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਮਤਭੇਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ 20.2 ਅਤੇ 20.3 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਜਾਂ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪ ਧਾਰਾ 20.5 ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

20.5 ਵਿਚੋਲੇ /ਇਕਲੌਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ	ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦਾਅਵਾ 5 ਮਿਲੀਅਨ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 15 ਮਿਲੀਅਨ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੀਮਾ(ਵਾਂ) ਤੋਂ ਪਰੇ, ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕੋ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਪੈਨਲ ਤਿੰਨ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ. ਜੇ ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਲੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ; ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਪੰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਬਣਾਏਗਾ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਦੋ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਜੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪੈਨਲ ਦੇ "ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ" ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

	ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤੀਹ (30) ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਉਸੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਚੋਲੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੀਹ (30) ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ-ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ (ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪੈਨਲ ਦਾ ਕੇਸ) ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਉਸੇ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਜੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਏਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਮਤਭੇਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

	ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਚੋਲਾ - ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਦਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਅਸਲ ਵਿਚੋਲਾ।
20.6 ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਥਾਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ	ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ: (a) ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਵਲ ਮੁੰਬਈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। (b) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। (ਨੋਟ: ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)

XXXXXX

	(c) ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। (d) ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚੋਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। (e) ਵਿਚੋਲਗੀ(ਵਾਂ) ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਈਟਮ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲੇ ਦੇਵੇਗੀ। (f) ਜਿੱਥੇ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। (g) ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲੇ (ਆਂ) ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

20.7 ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ	ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
20.8 ਕੰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ	ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਕਿ ਕੰਮ/ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਦੋਂ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

XXXXXX

20.9 ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ	ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ

	ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ 20.2 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਲਾਰਸਨ ਐਂਡ ਟੂਬਰੋ ਦੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਪਨੀ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਿਮ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) (ii) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ।

2. ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਯਾਨੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਕੰਪਨੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੌਰਾਨ, ਵੱਖਰੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਰੀਜਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ MMRDA ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'GCC' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 20.4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਖੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 20.1 ਤੋਂ 20.03 ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

3. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, MMRDA ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਰਮਿਆਨ 09.01.2009 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ 04.06.2008 ਦੇ ਅਸਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਠਿਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਦਫਤਰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਵਡਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iii) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 20.10.2016 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 18.08.2016 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਵੈ-ਸਮਾਨ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20.1 ਤੋਂ 20.3 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ GCC ਦੀ ਧਾਰਾ 20.4 ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 22.04.2016 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ

ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਮੁਵੱਕਲ ਤੋਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਮੁਵੱਕਲ ਦੁਆਰਾ 01.07.2016 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 20.08.2016 ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 20.1 ਤੋਂ 20.3 ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 08.09.2016 ਨੂੰ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ L&T ਲਿਮਟਿਡ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਬਨਾਮ 33
ਮੁੰਬਈ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

4. 09.01.2009 ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ (1) ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ ਅਤੇ (2) ਇੱਕ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ (a) ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ L&T, ਅਤੇ (b) ਮੈਸਰਜ਼ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀਐਚਡੀ, ਇੱਕ ਮਲੇਸ਼ੀਅਨ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਠੇਕੇਦਾਰ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖੰਡ 1.1.2.3 ਵਿੱਚ "ਠੇਕੇਦਾਰ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਫਰਮ, ਕੰਪਨੀ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਖੰਡ 1.1.2.10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਬੋਲੀਦਾਤਾ" ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਫਰਮ, ਕੰਪਨੀ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬੋਲੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ MMRDA ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪ- ਖੰਡਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤਹਿਤ

ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ L&T ਭਾਰਤ ਨੇ 'A' ਵਜੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਨੇ 'B' ਵਜੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ" ਦਾ ਮਤਲਬ L&T ਅਤੇ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ “the L&T-SEB” ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ " ਗੈਰ-ਸੰਗਠਿਤ " ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ"। ਉਪ-ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ" ਜਾਂ "ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਲੀਡਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ L&T, ਯਾਨੀ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਨਿਗਰਾਨੀ ਬੋਰਡ" (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'SB' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਮਤਲਬ GCC ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਬੋਰਡ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 11.2 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਦੋ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਲੀਡਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਫਿਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 11.5 ਦੁਆਰਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 21.1 (G) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਲੀਡਰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਸਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, 22.04.2016 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਸਵੀਕਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ" ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 01.07.2016 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 20.4 ਦਾ ਪੜਾਅ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ 20.08.2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 20.3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਚੋਲਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। 08.09.2016 ਨੂੰ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

7. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 20.10.2016 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੈ-ਸਮਾਨ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ

ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਦੇ ਮੁਵੱਕਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ "ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਸਿਰਫ L&T ਅਤੇ ਸਕੋਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਬੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦੇ ਸੰਘ ਵਜੋਂ?" ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: -

"8. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਅੰਖਦ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਵਜੋਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8. ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਜੈਨ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਅੰਤਰ-ਧਿਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ "ਇਸ ਦਾਅਵੇ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

9. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈਆਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਘ ਵਜੋਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ।

10. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲ "ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ" ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(ii) ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

11. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਇੱਕ "ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ" ਜੋ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ" ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (31) ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਵਿਅਕਤੀ" ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (v) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

12. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੂੰ 2016 ਦੇ ਐਕਟ 3 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਟੀ.ਡੀ.ਐਮ. **ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਈ. ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2008) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ** ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ

ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"20. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੀ ਉਪ-ਖੰਡ (iii) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਖੰਡ (ii) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਉਪ-ਖੰਡ (iii) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਖੰਡ (ii) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਖੰਡ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iii) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਗਸਤ 2014 ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 246, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ, 1996 ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਨੇ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ:

"(iii) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਖੰਡ(f), ਉਪ-ਖੰਡ(iii)ਵਿੱਚ, "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਓ।

XXXXXX

[ਨੋਟ: ਉਪ-ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ / ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ। ਇਹ ਟੀ.ਡੀ.ਐਮ. ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਈ. ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2008) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ" ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 2(1)(f)(iii) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹ ਸਨ ਜੋ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ "ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ. ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ" ਨੂੰ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ" ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਵਿਅਕਤੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

13. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਬੋਰਡ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ

ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ); ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਦਫਤਰ ਵਡਾਲਾ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ।

14. ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੋਈ "ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਕੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਵਿਚੋਲਗੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

16. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi